

2. PROBLEMSKA KONFERENCA KOMUNALNEGA GOSPODARSTVA
PODČETRTEK, 27. in 28. septembra 2012

DEZINVESTIRANJE NA PODROČJU KOMUNALNE INFRASTRUKTURE KOT DRŽAVNI RAZVOJNI PROBLEM

DR. ALBIN RAKAR

UL FGG

izredni prof. za predmetno področje komunalno gospodarstvo

STROKOVNE PODLAGE ZA PRISPEVEK

CRP:	Konkurenčnost Slovenije 2006-2013
Naslov projekta:	Vrednost gospodarske infrastrukture in problematika zagotavljanja sredstev za njeno ohranitev
Šifra projekta:	V5-1087
Izvajalci:	UL FG IGEA, d.o.o.
Vodja projekta:	izr. prof. dr. Albin RAKAR
Financiranje:	ARRS MOP-GURS
Trajanje:	oktober 2010 – oktober 2011

KOMUNALNA INFRASTRUKTURA V R SLO (januar 2011)

OMREŽJE		
dolžina		19.338 km (100%)
starost	> 35 let	9.982 km (52%)
	> 50 let	1.110 km (6%)
izgube		47 mio m ³ / leto (34,2%)
prekinitve		3 na dan/sistem (74% zaradi starosti)

OBRAČUNAVANJE IN UPORABA SREDSTEV AMORTIZACIJE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE – STANJE IN PROBLEMI

- (1) Amortizacije sploh **ne obračunavamo** (razlog: pomanjkljive evidence).
- (2) Amortizacijo sicer obračunavamo, vendar na podlagi **nabavnih** in ne na podlagi revaloriziranih nabavnih vrednosti zgrajenih omrežij, objektov in naprav.
- (3) Amortizacijo zavestno obračunavamo (in to iz političnih razlogov) **po nižji amortizacijski stopnji**.
- (4) Zbrana sredstva amortizacije uporabljamo (z najrazličnejšimi „obvozi“) za **kritje tekočih stroškov**.

* * * *

Amortizacija je postala izključno računovodska kategorija.
Temeljno vprašanje je postalo KAKO (jo obračunavamo) ne pa tudi
(ZAKAJ) jo bomo uporabili.

RAZLOGI:

- paradigma ZGJS, da je privatizacija infrastrukturnih dejavnosti najboljša rešitev za izboljšanje njihove učinkovitosti
- odsotnost podzakonskih predpisov za izvedbo 76. člena ZGJS
- pravna praznina glede zahteve po enostavni reprodukciji osnovnih sredstev in glede ohranjanja substance fizičnega premoženja
- restriktivna politika oblikovanja cen komunalnih proizvodov in storitev

Amortizacijska VRZEL

**zbrana sredstva
za amortizacije**

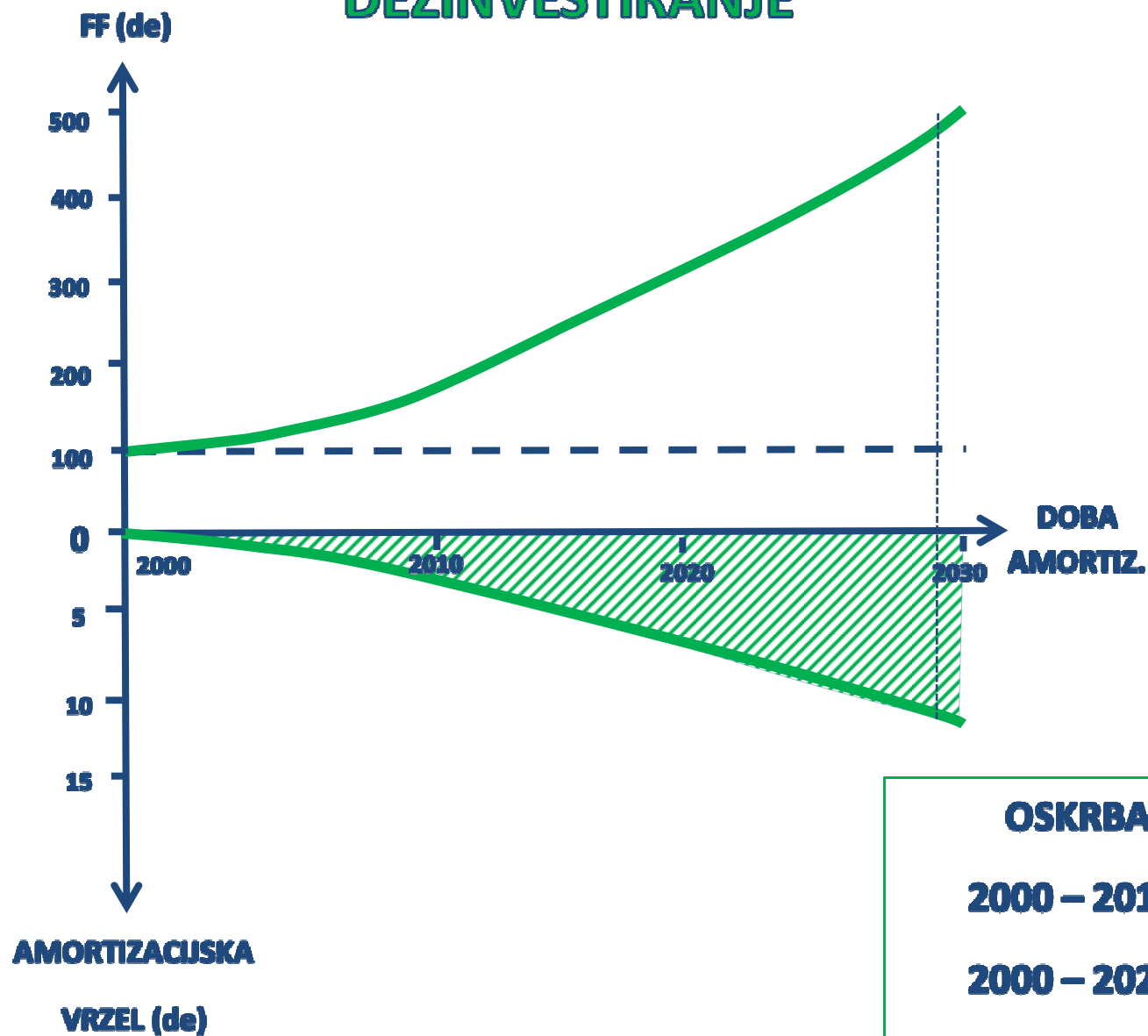
**potrebna sredstva
zamenjavo**

POSLEDICE:

- > zastarevanje omrežja
- > naraščanje izgub na omrežju
- > prekinitve v obratovanju (število in trajanje)

Amortizacijska VRZEL

DEZINVESTIRANJE

NAMENSKA SREDSTVA ZA FINANCIRANJE INVESTICIJ V KOMUNALNO INFRASTRUKTURO

A) do 31.12.1990:

- amortizacija
- del cene za RR
- prispevki iz osebnih dohodkov
- združena sredstva iz dohodka DO
- povračila za gospodarjenje z objekti in napravami skupne komunalne rabe
- nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča
- prispevki investorjev k stroškom opremljanja (komunalni prispevek)
- samoprispevki

B) od 1.1.2010 dalje:

- najemnina za uporabo infrastrukture (amortizacija)
- komunalni prispevek
- okoljske dajatve

OBRAČUNAVANJE KOMUNALNEGA PRISPEVKA – DEJANSKO STANJE

STRUKTURA:

-obračunski stroški obstoječe komunalne opreme

(prispevek (taksa) investitorja za podaljšanje pravice uporabe že zgrajene komunalne infrastrukture)

-prispevek investitorja k stroškom izgradnje nove komunalne opreme

* * * *

KRŠITVE:

-načela enakosti pred zakonom

-načela sorazmernosti v sistemu javnih financ
(enakovrednosti dajatve in protidajatve)

AMORTIZACIJA : KOMUNALNI PRISPEVEK

NABAVNA VREDNOST	:	OBRAČUNSKI STROŠKI
1	:	1,0
		1,33
		1,56
		1,89
		2,96
		6,00
		9,02

SKLEPNE UGOTOVITVE

- (1) Amortizacija ne igra v sistemu financiranja gospodarske javne infrastrukture nikakršne vloge več in tudi nikakršno enkratno prevrednotenje njene nabavne vrednosti ne more omiliti obstoječe amortizacijske vrzeli.
- (2) Amortizacijska vrzel ni uradna računovodska kategorija, zato kot dolg ni zabeležena v nobeni uradni evidenci. Vendar njen obseg z leti narašča in nekoč ga bo potrebno plačati.

PREDLOGI UKREPOV

- (1) **Dezinvestiranje** na področju gospodarske javne infrastrukture, še zlasti lokalne gospodarske javne infrastrukture, je potrebno **opredeliti kot razvojni problem na nivoju države**.
- (2) Na državni ravni je potrebno **oceniti obseg dezinvestiranja** na področju lokalne gospodarske javne infrastrukture, **določiti roke** za njegovo zmanjšanje in odpravo ter predvideti potrebne finančne vire za ta namen. V **prehodnem obdobju** je potrebno za ta namen uvesti novo finančno kategorijo: „**normirani strošek amortizacije**“, ki se bo delno ali v celoti krila iz proračuna lokalne skupnosti.
- (3) V vseh pravnih aktih, ki zadevajo stvarno premoženje države in lokalnih skupnosti sankcionirati **zahtevo po ohranjanju premoženja** (ravnanje s premoženjem v smislu dobrega gospodarja). Tudi za področje lokalne in državne gospodarske javne infrastrukture. Navedeno zahtevo bi za področje gospodarske javne infrastrukture lahko poimenovali tudi kot **ZELENO FISKALNO PRAVILO**.

PREDLOGI UKREPOV

(4) S krovnim zakonom **enotno urediti upravljanje in razpolaganje** z državno in lokalno gospodarsko javno infrastrukturo (vključno z rešitvami za prehodno obdobje).

(5) Nadomestilo za uporabo infrastrukture za izvajanje gospodarskih javnih služb je treba **izvzeti iz dnevne politike oblikovanja cen** GJS in omogočiti državi, da preko regulatorja nadzira ustreznost višine nadomestila in namembnost uporabe zbranih sredstev iz tega naslova.

(6) **Redefinirati** je potrebno (sedanjo) **vlogo komunalnega prispevka** v sistemu financiranja lokalne gospodarske javne infrastrukture.